

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА 3 1955 ГОДА ●

● NO.9 (3417) ●

● ЧАЦВЕР, 5 САКАВІКА, 2015

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Сэрцу хочацца дадому
У землякоў з замежжа заўсёды пытаю пра тое, якія ўспаміны грэюць ім душу. І амаль кожны гаворыць пра родныя мясціны, адметныя слоўцы, прыказкі з гаворкі бацькоў і родных **Стар. 2**

Каштоўны скарб ад продкаў
У святочным літаратурна-музычным конкурсе-канцэрце ў Кішыніёве актыўна ўдзельнічалі актывісты беларускіх суполак **Стар. 4**

Усё пачынаецца з песні
Стар. 4

СВЯТА

Масленіца сібірская – душа беларуская

На зямлі Цюменьскай, дзе жыве шмат беларусаў, даўно стала традыцыяй разам адзначаць народныя святы

Вось і сёлета Масленіцу ў Пляханаву, адным з раёнаў абласнога цэнтра, святкавалі з беларускім каларытам. Арганізатарамі гуляння, вядучымі ды галоўнымі запяваламі на свяце былі сёстры-артысткі з сямейнага вакальнага беларускага ансамбля “Спадчына” Надзея Падкарытава і Вера Піскун. Актыўна дапамагаў ім ва ўсім і бацька, Мікалай Аркадзевіч Піскун, паўдзельнічалі ў святочных гульнях ды забавах і самадзеньныя артысты добра вядомага далёка за межамі вобласці народнага ансамбля “Лянок”.

Цікавую праграму свята, якое мае глыбокія дахрысціянскія карані, дапамагала склаці і кіраўніца “Спадчыны”, ураджэнка Бабруйскага раёна Марыя Іосіфаўна Піскун. Каб увасобіць задуму, давялося задзейнічаць шмат творчых людзей, з якімі яна ў сяброўстве. У прыватнасці, весялоўцы, дасціпнасцы, жвавае падзавадзіла ўсіх Клаўдзія Міхайлаўна Зуева, мастацкі кіраўнік “Лянка”. Ды і яе артысты жылі ў свяце

вельмі арганічна. А ў цэнтры дзейства аказаліся, вядома ж, прадстаўнікі трох пакаленняў сям’і Піскуноў. Прыгожа было паглядзець: у яркіх народных касцюмах, з агеньчыкамі ў вачах. Зіма, праўда, у Сібіры яшчэ не здае пазіцыі, таму даводзілася рабіць папраўку на моцны мароз ды вецер — і больш рухацца, актыўна ўцягваць усіх у дзейства. Тым часам карабейнікі, як і ў былыя часы, разносілі на падносах румянныя абаранкі і пернікі. Весялілі люд скамарохі. Адзін з іх урачыста паставіў на ганаровым месцы пудзіла Масленіцы. Яна, вядома ж, галоўная герайна на свяце. Давайце прыгледзімся да яе.

Даследчыкі народнай культуры лічаць, што Масленіца раней магла быць вялікім святам пачатку Новага года, дастасаванага да Сонца і вясновага раўнадзенства. Таямнічая пара, калі нешта старое адыходзіць, а новае з’яўляецца, нараджаецца. Масленіца сімвалізуе глыбокую светапогляд-

Катанне з горак — адна з масленічных забаў на свяце ў Пляханаву

ную ідэю памірання і ўваскресення. Пудзіла Масленіцы можна лічыць ува-сабленнем пладароддзя і пладавітасці. І дзея спальвання яго, праводзінаў у небыццё, якую спрадвеку спраўлялі славяне-земляробы, — гэта даўні магічны рытуал. Цераз яго людзі намагаюцца перадаць “эстафету пладароддзя” зямлі. Як вядома, раней попел ад чучала ці яго само, разарванае, раскідвалі па палях. Пра светапоглядныя асновы старажытных святаў варта памятаць, каб не пераўтвараць іх проста ў гульбішчы.

Марыя Піскун была ў ролі Гаспадыні свята, расказала пра народныя звычэй варажбы на масленічных блінах. Буў на свяце і сімвал Сонца з рознакаляровымі стужкамі-прамынямі: гэта ж, па сутнасці, і яго свята! Таму і вадзілі карагоды ў яго гонар. І песні адпаведныя спявалі — у знак пакланення Сонцу.

Паклапаціліся арганізатары, каб госці маглі добра пачаставацца-

падсілкавацца. На пляцоўцы паставілі сталы для чаювання. Дыхаюць цяплом толькі што спечаныя бліны-аладкі, пабліскае на сонцы самавар. А ў талерках, пад цэлафанам, чакаюць чаргі аладачкі — іх прынеслі гаспадыні на конкурс. Можна каштгаваць і казаць, чые смачнейшыя. І іншыя прысмакі таксама не залежваюцца. Разносіцца па вёсцы, што стала раёнам Цюмені, народная музыка, так і хочацца пусціцца ў скокі. У гульнях “Бой пеўняў” і “Бой мяшкамі”, “Перацягні канат” можна было выпрабаваць сілу і спрыт. На працягу ўсяго свята грэлі душу шчырыя беларускія песні, гучалі вершы і прымаўкі.

Вось якое прыгожае свята зрабілі ў Цюмені беларусы. Дзякуючы такім ініцыятывам усё больш людзей знаёміцца з беларускімі традыцыямі. А некаторыя прыпамінаюць, што і ў іх урадні ёсць беларусы.

Людміла Бакланова,
г. Цюмень

ВЕСТКІ

Бліжэй становіцца Парыж

Створаны Культурны цэнтр Беларусі ў Францыі

У рэдакцыю даслаў ліст Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Францыі Павел Латушка. Ён інфармуе пра важную падзею, якая адбылася ў Парыжы: там створаны Культурны цэнтр Беларусі ў Францыі. Утворана суполка нашымі супляменнікамі, якія жывуць у гэтай краіне, а ініцыявала праект беларускае Пасольства.

“Фактычна гэта першая арганізацыя, якая аб’ядноўвае беларускую дыяспару ў Францыі, — удакладняе Павел Латушка. — Старшынёй яе абрана грамадзянка Беларусі і Бельгіі Святлана Сурава”.

Спадар Пасол інфармуе і пра тое, дзеля чаго створаны Культурны цэнтр. Плануецца, што ён будзе спрыяць кантактам грамадзян Беларусі і выхадцаў з яе, а таксама членаў іх сямей, якія цяпер жывуць у Францыі. Мэта ж такога яднання — супольная праца на карысць Бацькаўшчыны. У прыватнасці, прадугледжваецца арганізацыя і правядзенне культурных ды іншых мерапрыемстваў, каб папулярызаваць Беларусь.

Варта дадаць, што ў свой час, калі Павел Латушка ўзначальваў беларускую дыпмісію ў Польшчы, там таксама быў утвораны Культурны цэнтр Беларусі. У 2011-м сядзіба ўстановы была перанесена з Беластока ў Варшаву. Цяпер, аднак, яе дырэктар Эдуард Швайко не выключае: калі будуць заключаны дамовы паміж Беларуссю і Польшчай, то дзейнасць Цэнтра можа пашырыцца за кошт адкрыцця яго філіяла ў Беластоку.

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

Супольнай працай моцныя

Беларуская абшчына Львоўскай вобласці на пачатку года адзначыла 15-годдзе. Цікава пагартыць старонкі яе летапісу.

Адраду заўважу: Нацыянальна-культурнае таварыства “Белая Русь” у Львове было створана яшчэ ў жніўні 1992-га. З часам на яго аснове ўзнікла Беларуска-абшчына Львоўскай вобласці. Стваралася першая суполка, калі рухнула вялікая краіна і ўзнікла ў супляменнікаў патрэба

трымацца разам. Увогуле ж, адначу, на Львоўшчыне і цяпер жыве звыш 5 тысяч беларусаў. Вялікую працу правёў былы кіраўнік Рускага драмтэатра Савецкай арміі ў Львове палкоўнік у адстаўцы Барыс Мікалаевіч Цімошчанка. Ён стварыў і ўзначаліў арганізацыйнае ядро суполкі. Неяк з групай афіцэраў запрасіў у той

штаб і мяне, аўтара гэтага артыкула. Тады службоўцы з новай гарадской і абласной адміністрацыі падобным суполкам ішлі насустрэч. На Львоўскім радыё двойчы на тыдзень па-беларуску гучала перадача “Весткі з Беларусі”. Нам дапамаглі выдаць 4 нумары газет “Беларус Галіччыны” і “Галіцкая Рунь”. Улады спрыялі кантактам

суполкі з этнічнай Радзімай, аказвалі іншую дапамогу.

Вялікай падзеяй стаў для нас Першы з’езд беларусаў свету, праходзіў 8-10 ліпеня 1993 года ў Мінску. Запрасілі 8 дэлегатаў ад беларускай грамады Львова, сярод іх і мяне. Тады пашчасціла быць у складзе рабочага прэзідыума, і я меў гонар працаваць побач з кіраўніком дзяржавы і

Сяргей Кулікоў з настаўнікамі і вучнямі нядзельнай школы

міністрам замежных спраў, з народным пісьменнікам Беларусі Васілём Быкавым ды іншымі вядомымі дзеячамі Беларусі і замежжа.

Пасля з’езду, які станоўча паўплываў на абуджэнне беларускага руху ў свеце, і мы больш актыўна ўзяліся за працу. → **Стар. 3**

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Сэрцу хочацца дадому

У землякоў з замежжа заўсёды пытаю пра тое, якія ўспаміны грэюць ім душу. І амаль кожны гаворыць пра родныя мясціны, адметныя слоўцы, прыказкі з гаворкі бацькоў і родных. Здаецца, мова — “матэрыя” нябачная, але ж колькі ўсяго ў ёй прыхавана!

Мікалай Бойка

Чаму, аднак, праз усё жыццё цягне чалавека дадому, да знаёмага, роднага? Згадваю разважанні на гэты конт доктара медыцынскіх навук, лаўрэата Дзяржпрэміі Украіны ў галіне навукі і тэхнікі, прафесара Юрыя Акімавіча Грыневіча. Ён, дарэчы, ураджэнец вёскі Старына былога Капаткевіцкага раёна Гомельшчыны. Пад час адной з сустрэч зямляк сказаў мне: “Памятаць, адкуль твае карані, гэта нармальнае пачуццё. Яно ёсць ва ўсяго жывога, нават у клетак арганізма. Вы чулі пра так званы хомінг-эфект? Можна перакласці як “эфект дома”, гэта адметная ўласцівасць клетак крыві. Даследчыкі заўважылі: калі

ўзяць лімфацыт і ўвесці яго ў арганізм чалавека, то клетка гэтая не знойдзе сабе месца, напрыклад, у селязёнцы ці нейкім іншым органе. Пры дапамозе спецыяльных рэцэптарных механізмаў яна знойдзе сваё месца ў тым жа ці падобным лімфавузле — і там будзе выконваць свае пэўныя ахоўныя функцыі. Дык вось, гэтак і чалавека цягне ў тую месцы, дзе ён нарадзіўся, дзе прайшло яго дзяцінства”. Вось так цікава растлумачыў прыхільнасць да роднай зямлі наш вядомы зямляк. Зрэшты, пра “вількую ласку” да роднага пісаў калісьці і знакаміты Францыск Скарына.

Ведаючы “механізм працы”, лепш разумеш землякоў, якія, жывучы за мяжой, цягнуцца адзін да аднаго.

Вакальны ансамбль “Каданс” заўсёды ў цэнтры беларускіх культурных падзей у Самары

Удалечыні ад Бацькаўшчыны асаблівае значэнне набывае беларуская культура, традыцыі, а найперш — мова, бо яна — у аснове ўсяго, што называюць нацыянальным духам. “Для нас у Самары беларуская культура мае асаблівую ролю, — гаворыць прэзідэнт суполкі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” Ірына Глухая. — Мы і самі спасцігаем яе, і шмат робім, каб на самарскай зямлі цанілі нашу культуру, гарманічную і півучую беларускую мову. Вось і да Міжнароднага дня роднай мовы моладзевеае аддзяленне суполкі, якім кіруе Юлія Цяплянская, правяло сустрэчу, прысвечаную беларускай мове і памяці народнага паэта Беларусі Рыгора Барадзіліна: 24 лютага ў яго 80-я ўгодкі”.

Сустрэча сяброў Беларусі праходзіла пад знакам верша-запавету земляка: “Трэба дома бываць часцей, / Трэба дома бываць не госцем, / Каб душою ты стаў чысцей / І не страціў святое штосьці”. Вельмі кладуцца гэтыя словы на душы супляменнікаў у замежжы. Прайшла цудоўная прэзентацыя пра жыццё і творчасць Рыгора Барадзіліна. Можна было пагартаць кнігу “Вушацкі словазбор”, якую паэт збіраў праз усё жыццё. Творчыя гурты суполкі спявалі беларускія народныя і сучасныя песні. А на развітанне гучала песня-прэм’ера “Таворка беларуская” з рэпертуару вядомага ансамбля народнай музыкі “Бяседа”. Спявалі яе ў Самары самадзейныя артысты

гурта “Каданс”, якім цяпер кіруе педагог вышэйшай катэгорыі Іна Сухачэўская. Песня ўсім прыйшлася даспадобы, многія, не хаваючы радасных эмоцый, спрабавалі падпяваць: “Яе пазнаю я яшчэ здаля, / Мне мілую, як родная зямля, / Гучыць напеўна, бы мелодыя, / Гаворка беларуская”.

Увогуле пачатак года, які ў Беларусі абвешчаны Годом моладзі, для моладзевага аддзялення “Руска-Беларускае Братэрства 2000” насьчычаны дзеямі, звязанымі з беларускімі традыцыямі. З песнямі і танцамі святкавалі ў Самары Каляды, Шчадрэц, Грамніцы, Масленіцу. Наперадзе — Гуканне вясны, а ў красавіку самарскія беларусы адзначаць 15-гадовы юбілей сваёй арганізацыі.

ВЕСТКІ

Прэстыжнае месца ў рэйтынгу

“Барысаў-Арэна” ўвайшла ў дзясятку лепшых стадыёнаў планеты, уведзеных у строй у 2014 годзе

Пра тое, што ў Барысаўе летась з’явіўся сучасны спартыўны аб’ект, пісалі розныя СМІ. Як выглядае ён у параўнанні з іншымі, што ўступілі ў строй у 2014-м? Вельмі дастойна! Прынамсі, такі вынік штогадовага конкурсу, які праводзіць сайт StadiumDB.com. Новы барысаўскі чыста футбольны стадыён, які ўмяшчае 13 тысяч гледачоў, заняў 7-е месца. У галасаванні ўдзельнічала каля 97 тысяч чалавек з 136 краін, якія ацэньвалі якасць 32 стадыёнаў з усёго свету.

“Барысаў-Арэна”, спрактаваная славенскай кампаніяй Ofis Arhitekti, — першы беларускі стадыён, які трапіў у лік удзельнікаў гэтага прэстыжнага конкурсу. Будаўніцтва арэны коштам каля 50 мільёнаў еўра пачалося ў лістападзе 2010-га, а першы матч на яго футбольным полі быў праведзены 3 мая 2014 года. Акрамя яе гаспадароў — футбалістаў БАТЭ, якія праводзілі гульні чэмпіянату Беларусі і Лігі чэмпіёнаў — на ёй гуляла мінскае “Дынама” (сустрэчы групавога этапу Лігі Еўропы) і нацыянальная зборная Беларусі. Па класіфікацыі Саюза еўрапейскіх футбольных асацыяцый (УЕФА) “Барысаў-Арэна” мае вышэйшую, 4-ю, катэгорыю, што дазваляе ёй прымаць спартыўныя самага высокага ўзроўню.

Новы футбольны сезон на “Барысаў-Арэне” адкрыецца 21 сакавіка.

СУПЛЯМЕННІКІ

“Васільковае неба” ў паволжскім Тальяці

Беларусы з суполкі “Нёман” павіншавалі тальяцінцаў з Днём абаронцаў Айчыны. І рыхтуюцца да вялікага святочнага канцэрта ў самай вялікай канцэртнай зале горада.

Святочны канцэрт для жыхароў Тальяці, прысвечаны Дню абаронцаў Айчыны, мы праводзілі напярэдадні свята ў актавай зале 91-й школы. Дарэчы, з гэтай навучальнай установай у Беларускай нацыянальна-культурнай аўтаноміі “Нёман” гарадской акругі Тальяці даўно адладжаны партнёрскае сувязі. Сабралася, як і заўсёды на нашы канцэрты, цэлая зала гледачоў. На сцэне разам з ансамблямі беларускай песні “Купалінка” і “Зорачкі” выступаў дзіцячы харэаграфічны гурт “Крэ-

да”. Кіраўніца “Нёмана” і мастацкі кіраўнік “Купалінкі” Людміла Дзёміна павіншавала ўсіх са святам і сказала: абараняць Айчыну можна па-рознаму. Важна разумець, што любоў да роднай зямлі — гэта і гатоўнасць за яе заступіцца, не даць у крыўду. Варта ў штодзённых справах гартваць сваю мужнасць, якая заўсёды ў цане. Сімвалічна, што адкрыла канцэрт тальяцінская беларуска з Бабруйска Людміла Дзёміна песняй “Бацькаўшчына”.

Чым яшчэ парадавалі гледачоў? Розныя танцы паказваў ансамбль “Крэда”, у складзе якога 50 юных танцораў розных узростаў груп. Салістка “Зорачак” Яна Звяздзіліна спявала “Васільковае неба”, а Вераніка Нікуліна — “Рэчаньку”. Гурт “Купалінка” падарыў гледачам беларускія песні “Як у нашым у сяле”, “Цячэ вада ў ярку”

і “Купалінку”. Некалькі жартоўных песень Людміла Дзёміна выканалі сольна.

З віншавальным словам да ўдзельнікаў канцэрта і гледачоў звярнуўся Максім Гусейнаў, дэпутат Тальяцінскай гарадской думы. Разам з мужчынамі віншаваў і жанчын, бо яны — гэта тыл абаронцаў Айчыны, і ён павінен быць моцным. Намесніца дырэктара школы Наталля Пасечнік дзякавала калектывам за сяброўства, супрацоўніцтва. Мы ж часта праводзім святочныя мерапрыемствы ў сценах школы. Наталля Віктараўна ўручыла ансамблям Падзячныя лісты, а ад суполкі “Нёман” юныя танцоры атрымалі салодкія падарункі.

Сярод гледачоў у зале была беларуска, якая жыве ў Данецку і нядаўна прыехала ў Тальяці

Людміла Дзёміна і яе сябры-артысты на святочным канцэрте

да сваякоў. Яна падзякавала нам за сустрэчу з роднымі песнямі ўдалечыні ад Беларусі. На развітанне Людміла Дзёміна запрасіла ўсіх гледачоў на нашы іншыя выступленні. У прыватнасці, вялікае святочнае праграма, у самай вялікай канцэртнай зале горада запланавана на 4 красавіку. Яна будзе прысвечана Дню яднання народаў Беларусі і Расіі, а таксама 10-годдзю заснавання аўтаноміі “Нёман” і гурта “Купалінка”. Свой

першы, 5-гадовы юбілей там жа адзначыць і дзіцячы ансамбль беларускай песні “Зорачкі”.

Рыхтуемца да юбілеяў мы вельмі старанна. І сяброў з беларускіх суполак, якія ў розных краінах сваёй творчай працай на карысць Бацькаўшчыны ўмацоўваюць яе і абараняюць, клічам да нас у госці.

Сяргей Шылкін, намеснік старшыні праўлення суполкі “Нёман”, г. Тальяці

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

Супольнай працай моцныя

(Заканчэнне. Пач. на стар. 1)

Штомесяц праводзілі мы сходы таварыства, былі сустрэчы землякоў па інтэрэсах, кантакты з прадстаўнікамі іншых нацыянальнасцяў, прадстаўнікамі ўлады горада і вобласці. Ладзілі канцэрты народнай музыкі і песні, вечары адпачынку. Вялікую дапамогу ў той час нам аказвала Пасольства Беларусі, сам першы Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол ва Украіне Віталь Уладзіміравіч Курашук. Помніцца, яшчэ і памяшканні Пасольства не былі гатовы для прыёму наведвальнікаў, дык Пасол прымаў нас у сваім нумары ў гатэлі.

У суполку прыйшлі пераважна людзі высокай культуры, з вялікім жыццёвым досведам. Больш за 80 працэнтаў іх — з вышэйшай адукацыяй. Гэта выпускнікі вуні, што ехалі ва Украіну па размеркаванні, афіцэры (і члены іх сем'яў), якія засталіся ў Львове пасля завяршэння службы. У актыве былі акадэмік, член-карэспандэнт Акадэміі навук Украіны, два дактары навук і 16 кандыдатаў, генерал і 90 афіцэраў. Працавалі лекар, настаўнік, юрыст, інжынер, а таксама журналісты, пісьменнікі, людзі іншых прафесій. Пасляхова дзейнічалі да пачатку 98-га, пакуль па розных прычынах энтузіязм не згас.

Знайсці аднадумцаў, каб справу адрадыць, стварыць абласную суполку беларусаў Львоўшчыны. Ініцыятыўная група правяла сход грамады 27 снежня 1998 года. Доўга ішла работа, і 1 снежня 1999-га агульны сход старастай грамады аднагалосна абраў мяне. А 8 студзеня 2000-га быў, нарэшце, агульны ўстаноўчы сход абшчыны, на якім я зачытаў зацверджаны ўжо статут і прапанавалі лічыць гэтую дату днём заснавання Беларускай абшчыны Львоўскай вобласці. Прапанову прынялі аднагалосна, а старшыней савета грамады абралі Людмілу Янюк. Тады ж замацавалі мы адказных за важныя кірункі, а былі гэта правое абеспячэнне, кіраўніцтва секцыяй ветэранаў вайны і працы, кіраўніцтва моладзевай секцыяй, арганізацыя Беларускай нядзельнай школы, кіраўніцтва секцыяй мастацкага выхавання, рэдагаванне газеты "Весткі з Беларусі", гуманітарная дапамога, медасвета і камерцыйная дзейнасць. Усталявалі сувязь з нашым земляком, архіепіскапам Львоўскім і Галіцкім Аўгустынам (ён цяпер — Мітрапаліт Белацаркоўскі і Багуслаўскі), напісалі яго апекаваць нашу суполку.

Па справах абшчыны я двойчы наведаў Мінск, быў на прыёме ў міністраў замежных спраў, адукацыі, культуры, інфармацыі, у Старшыні

Дэлегацыю супляменнікаў з Украіны ў Беларусі сустракаюць хлебам-соллю

Дзяржкамітэта па справах рэлігійна-нацыянальнасцяў. Дзякуючы нашай Бацькаўшчыне былі вырашаны важныя пытанні: па выданні газеты суполкі, набыцці аргтэхнікі і падручнікаў для школы, мастацкай літаратуры для чытання. Было нават прынята рашэнне: на льготных умовах прымаць на вучобу ў вуні Беларусі выпускнікоў школ Львоўшчыны з сем'яў членаў абшчыны. Быў аформлены заказ, і нам пашылі нацыянальныя сцэнічныя касцюмы — для артыстаў хораў "Белая Русь" і "Купалінка". Абшчына атрымала і квоту на штогадовую паездку дзяцей супольнікаў у Дзіцячы аздараўленчы лагер "Зубраня". На перападрыхтоўку ў Мінск накіроўваліся настаўнікі Беларускай нядзельнай школы Львова і кіраўнікі мастацкай самадзейнасці абшчыны.

Кожная замежная суполка моцная сваімі сувязямі з Бацькаўшчынай. Таму ў плыні праекта "Адміністрацыйны рэгіён Беларусі — грамадская арганізацыя суайчыннікаў за мяжой" мы падпісалі пагадненні (дагаворы) аб супрацоўніцтве ў галіне адукацыі, культуры, спорту і турызму з райвыканкамамі розных абласцей: Ганцавіцкім, Каміньскім, Дзяржынскім, Лідскім ды Аршанскім. Пры нашым садзейнічэнні падпісаны і дагавор аб дружбе і супрацоўніцтве паміж Львоўскай і Брэсцкай абласцямі.

Працавалі мы і ў такім кірунку, як аказанне па лініі Чырвонага Крыжа гуманітарнай дапамогі адзін тым членам абшчыны, хто мае ў тым вострую патрэбу. Стварылі патранажную службу: каб аказаць дапамогу са-старэлым, адзіночкам і хворым людзям. "Прабілі" рашэнне Львоўскага аблсавета, прынятае на пачатку 2001-га: аб стварэнні ў Львове Беларуска-адукацыйна-культурнага

цэнтра (БАКЦ). У яго ўвайшлі Беларуска нядзельная школа, бібліятэка, іншыя структуры. Дырэктарам школы прызначана Лідзія Клімюк, выкладчыца — Валянціна Цімошчанка і падручнікаў для школы, мастацкай літаратуры для чытання. Было нават прынята рашэнне: на льготных умовах прымаць на вучобу ў вуні Беларусі выпускнікоў школ Львоўшчыны з сем'яў членаў абшчыны. Быў аформлены заказ, і нам пашылі нацыянальныя сцэнічныя касцюмы — для артыстаў хораў "Белая Русь" і "Купалінка" — Людміла Краўчук.

На пасяджэнні савета абшчыны мы прадумалі, як наладзіць хуткую абвестку ўсіх яе членаў. Скарысталі армейскі досвед. За апавяшчэнне

ўдзячны і за пунцёўкі для адпачынку дзяцей у аздараўленчым лагерах "Зубраня" на Нарачы.

У 2002-м галоўным рэдактарам газеты "Весткі з Беларусі" ў нас быў прызначаны Станіслаў Іванавіч Шарашкоў. Газета і па гэты час трымае пазіцыю: выйшла ўжо 44 нумары выдання. У апошнім нумары мы падрабязна расказалі пра гісторыю абшчыны. Цяпер яе галоўны рэдактар — Вячаслаў Баровіч.

"Украіна" ў Кіеве, выступіў у іншых гарадах. Падзяка мая — Ірыне Яўгенаўне, якая ставіла калектыву на ногі, а таксама Марыне Леанідаўне Міроненцы, якая цяпер кіруе хорам.

З часам старшыней савета абшчыны быў абраны Васіль Лаўрэнцьевіч Капытаў. Яму ж даручылі зарэгістраваць новае ўтварэнне: Беларуска Праваслаўную суполку імя святой Еўфрасіні Полацкай. Так і было зроблена. Белару-

У гасцях у львоўскіх беларусаў — дэлегацыя з Бацькаўшчыны. Кастрычнік 2013 г.

кожных 20 супляменнікаў прызначылі адказных. Вырашылі адпрацаваць і сістэму віншаванняў — а гэта ж каля 400 членаў актыўна абшчыны! — ад імя савета абшчыны з днямі нараджэння і юбілейнымі датамі ў жыцці. Такі абавязак усклаў на Ніанілу Платонаўну Ракаўчук — яна, дарэчы, з найвялікшай любоўю да людзей і стараннем робіць такую важную справу і па сёння.

З Беларусі мы атрымалі падручнікі, мастацкую літаратуру, дзяржаўную атрыбутыку, а таксама аўдыё- і відэакасеты, кампакт-дыскі. Усё гэта патрэбна, каб вывучаць беларускую мову, літаратуру, гісторыю Беларусі, беларускія народныя і сучасныя песні. Бацькаўшчыне мы

Заслугоўвае павагі дзейнасць Ірыны Яўгенаўны Глебкі-Іўлевай — хор "Белая Русь" пад яе кіраўніцтвам стаў высокамастацкім, зладжаным калектывам. Ён выступаў на розных сцэнах і ў Беларусі: на фестывалях беларускага мастацтва ў Паставах і Дуброўне, на святах "Дажынкi" ў Кобрыне, Дзень горада ў Мінску, на "Славянскім базары ў Віцебску" (які ў 2011-м вітаў Першы Міжнародны фестываль мастацтваў беларусаў свету), на святкаванні 685-годдзя горада Ліда (Гродзеншчына), двойчы — на фестывале Беларускага мастацтва ў Брэсце з вялікім пачынам святам "Купальская ноч". Ведаюць нашу "Белую Русь" і ва Украіне — хор спяваў у Оперным тэатры і Палацы

сы Львова шырока адзначалі 120-я ўгодкі народных паэтаў Беларусі Янкі Купалы і Якуба Коласа. Дарэчы, на юбілей Коласа прыезджала ўнучка паэта, грамадскі дзеяч Марыя Міхайлаўна Міцкевіч. Урачысты сход і канцэрт мы арганізавалі ў Доме арганнай музыкі ў Львове.

У канцы 2002 года была сустрэча актыву абшчыны з Паслом Беларусі ва Украіне Валянцінам Вялічкам. У 2003-м да нас прыезджалі з Беларусі вядомыя пісьменнікі, літаратуразнаўцы Генадзь Бураўкін, Вячаслаў Рагойша, Сяргей Законнікаў, Васіль Якавенка, Анатоль Кудраўцаў, Таццяна Кабржыцкая. У сустрэчы паўдзельнічаў і архіепіскап Львоўскі і Галіцкі Аўгустын.

Шэфскую дапамогу абшчыне ў той час аказвала Львоўская чыгунка. У прыватнасці, пасля майго, як старасты суполкі, пісьмовага звароту кіраўніцтва дарогі і яе прафарганізацыя бясплатна вылучалі нам плацкартны вагон да Мінска. У ім ехалі дзеці на аздараўленне, а разам з імі да сваякоў у Беларусь выязджала 25-30 ветэранаў абшчыны. Такім жа чынам усё вярталася ў Львоў. За тое хочацца добрым словам згадаць вялікага сябра Беларускай абшчыны, выдатнага кіраўніка і патрыёта Георгія Кірпу.

У канцы 2003-га мы звярнуліся ў Пасольства Беларусі ва Украіне з хадайніцтвам: адкрыць у Львове Ганаровае консульства Беларусі. Прапанавалі кандыдатуру консула. Да лістапада 2005-га ўсе пытанні былі ўзгоднены, і Ганаровым консулам стаў Ігар Драцяк. Значная падзея для ўсёй абшчыны! І цяпер актыўная праца Ігара Іванавіча па збліжэнні народаў нашых краін, развіцці ўзаемавыгадных стасункаў дае свой плён. Ігар Іванавіч аказвае вялікую дапамогу ў рабоце абшчыны, за што мы яму шчыра ўдзячныя.

На пачатку 2006-га я быў абраны дэлегатам ад Беларускай дыяспары Украіны на Трэці ўсебеларускі народны сход. Прыемна было адчуваць, што і мы, беларусы Львоўшчыны, таксама далучаны да справы Бацькаўшчыны. Што мы — адзіны народ, хоць і жывем у розных краінах. Аднак ці ж гэта так важна, калі маем у сэрцах тое, што ўсіх беларусаў, дзе б ні былі, яднае: вялікую любоў да Айчыны.

Беларускім суполкам за межамі варта падключыцца да міждзяржаўных культурных праектаў. У нас такі досвед ёсць. Вяснэй 2007-га абшчына садзейнічала таму, каб на высокім узроўні прайшлі гастролі ў нашым горадзе Нацыянальнага акадэмічнага драмтэатра імя Якуба Коласа з Віцебска. Пры поўным аншлагу прайшло 6 спектакляў. У той жа год Львоў прымаў і Нацыянальны акадэмічны народны хор Рэспублікі Беларусь імя Генадзя Цітовіча. Прыемна было бачыць у залах, сярод глядачоў знаёмых твары. Сотні членаў Беларускай абшчыны з вялікай карысцю для сябе і душэўнай радасцю змаглі паглядзець гэтыя прадстаўленні, канцэрты — па запрашэннях, якія мы для супляменнікаў арганізавалі. Такія сустрэчы з мастацтвам для нас — як глыток паветра з Беларусі. І для творчых людзей прыемна сустракаць супляменнікаў у замежжы.

Сяргей Кулікоў, стараста Беларускай абшчыны Львоўскай вобласці

СВЯТЫНІ

Каштоўны скарб ад продкаў

У святочным літаратурна-музычным конкурсе-канцэрце ў Кішынёве актыўна ўдзельнічалі актывісты беларускіх суполак

Як найгалоўную духоўную каштоўнасць успрымаюць родную мову беларусы ў Малдове. Таму і далучыліся да свята, якое ладзілася ў Кішынёве. Як вядома, 21 лютага з 2000 года ў свеце адзначаецца Міжнародны дзень роднай мовы (International Mother Language Day), абвешчаны на 30-й сесіі Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА. Цяпер усё больш людзей разумее: не варта імкнуцца да моўнай уніфікацыі ды “глобалізацыі” — трэба рабіць усё, каб працівала моўная і культурная разнастайнасць. Каб цывілізацыя развілася ў шматмоўі. Цікава выказаўся ў 2003-м з нагоды свята Генеральны дырэктар ЮНЕСКА Каіціра Мацура: “Родныя мовы ўнікальныя тым, які адбітак яны накладваюць на кожнага чалавека з моманту нараджэння, надзяляючы яго адметным бачаннем рэчаў, якое ніколі на самой справе не знікае, нягледзячы на тое, што пасля чалавек авалодвае многімі мовамі. Вывучэнне замежнай мовы — гэта спосаб пазнаёміцца з іншым бачаннем свету, з іншымі падыходамі”.

І нам вельмі блізкія такія развагі! І мы, беларусы Малдовы, імкнемся прыўнесці ў рэальнасць, у якой жывём, сваё, беларускае “ба-

чанне свету”. Тое было прыкметна і 20 лютага, калі ў Бюро міжэтнічных адносін Малдовы ладзіўся вялікі літаратурна-музычны конкурс-канцэрт пад назвай “Родная мова — вечная каштоўнасць”. Памалдаўску, дарэчы, гэта гучыць нават у рыфму: Limba materna — valoarea eterna. Імпрэза прысвячалася Міжнароднаму дню роднай мовы, а значыць, выяўляла вялікі інтарэс грамадства да праблем зберажэння, развіцця і пашырэння моваў нацыянальных меншасцяў, якія жывуць у Малдове. На свяце мы яшчэ ўшаноўвалі і памяць пра двух вялікіх культурных дзеячаў Малдовы — паэта Грыгорэ Віеру (1935-2009) і оперную спявачку Марыю Біешу (1935-2012): сёлета іх 80-я ўгодкі.

Арганізатарамі імпрэзы выступілі Бюро міжэтнічных адносін Малдовы сумесна з Каардынацыйным саветам этнакультурных арганізацый Малдовы. На гэтым свяце родных моваў беларуская дыяспара грала адну з вядучых роляў, і беларуская мова вельмі ўпэўнена гучала. Мне ж, як старшынні праўлення Беларускага культурнага руху Малдовы, выпаў вялікі гонар: выступіць у якасці мадэратара дзейства разам з вядомым

На сцэне — вядучая Ганна Мазур і юная артыстка Альбіна Анфінагенава

малдаўскім акцёрам тэатра і кіно Ніку Цуркану. Да таго ж Беларуская абшчына Малдовы парадавала гасцей і ўдзельнікаў свята выступленнем спевака Дзмітрыя Нікіціна з вядомай беларускай песняй з рэпертуара “Сяброў” “Вы шуміце, шуміце нада мною бярозы”. Цудоўныя радкі Ніла Гілевіча, непаўторная музыка Эдуарда Ханка! Усіх крануў душэўны акапальны выступ юнай удзельніцы Беларускага культурнага руху Альбіны Анфінагенавай — дзяўчынцы 10 гадоў. З беларускай народнай песняй “Як пад Новым годам зорачка свяціла” яна, дарэчы, выступала і на “Калядным свяце” ў Амбасадзе Беларусі ў Малдове.

Свята сабрала толькі на сцэне больш за 50 удзельнікаў! “Права голасу” атрымалі прадстаўнікі 25 этнакультурных аб’яднанняў

нацменшасцяў Малдовы. І ўсіх артыстаў ушанавалі мы дыпламамі, падарункамі. А па выніках галасавання журы самыя цікавыя з канкурсантаў выйдуць на сцэну Нацыянальнага тэатра оперы і балета Малдова: паўдзельнічаюць у вялікім гала-канцэрце, які запланаваны на травень. Ён будзе прысвечаны Дням славянскага пісьменства і культуры.

Ад імя Беларускага культурнага руху Малдовы віншую ўсіх беларусаў, у тым ліку і ў замежжы, з Міжнародным днём роднай мовы. Давайце ж разам рабіць усё, каб шырэй гучала па свеце і на Бацькаўшчыне наша прыгожая і мілагучная, наша адзіная і непаўторная РОДНАЯ МОВА.

Ганна Мазур, старшыня праўлення Беларускага культурнага руху Малдовы

ВЕСТКІ

Ёсць у акцёра прыцягальнасць

Іван Іванаў

Народны артыст Беларусі Генадзь Аўсяннікаў, які нядаўна адзначаў свой 80-гадовы юбілей, паўдзельнічаў у аўдыёспектаклі па п’есе класіка польскай літаратуры Аляксандра Фрэдры

У добрай творчай форме сустрэў свае 80-я ўгодкі знакаміты акцёр Купалаўскага тэатра, народны артыст СССР і Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі Генадзь Аўсяннікаў. Праўда, на пытанне журналістаў, ці не цяжка было ў юбілейны тыдзень штотвечар выходзіць на сцэну, майстар прызнаўся: хоць закалка яшчэ ёсць, аднак з гадамі рабіць гэта цяжэй. Згадаў і тыя часы, калі за дзесяць дзён яму прыходзілася граць па 12 “Трыбуналаў” — гэта, як вядома, знакамітая п’еса Андрэя Макаёнка, роля Цярэшкі Калабка ў якой паспрыяла славе акцёра. А ў свой юбілей Генадзь Аўсяннікаў выйшаў на сцэну ў не менш знакавай ужо ролі Васіля ў спектаклі па п’есе Аляксея Дударова “Вечар”. Шмат апладысентаў, цёплых слоў атрымаў акцёр у той вечар, 19 лютага, ад прыхільнікаў свайго таленту.

А 27 лютага ў Літаратурным музеі Максіма Багдановіча была прэзентацыя аўдыёспектакля па п’есе класіка польскай літаратуры Аляксандра Фрэдры “Дзівочыя зарокі, або Магнетызм сэрца”. На яе запрашалі тэатралаў кампанія “Прастора бай” і Польскі Інстытут у Мінску. Дарэчы, аўдыёспектакль — гэта першая пастаноўка твора на беларускай мове. Сярод іншых акцёраў у спектаклі задзейнічаны народны артыст Беларусі Генадзь Аўсяннікаў і вядомы дыктар, заслужаны артыст Беларусі Ілья Курган. А музыку адмыслова для спектакля запісаў гурт “Вытокі” пад кіраўніцтвам Аляксея Фралова. Пераклад твора на беларускую мову зрабіла Марыя Мартысевіч.

ПАМЯЦЬ

Усё пачынаецца з песні

Іван Іванаў

На канцэрце ў Беларускай дзяржфілармоніі, падрыхтаваным да 80-х угодкаў Рыгора Барадулліна, артысты гурта Vuraj выконвалі народныя песні Вушаччыны

Азэрны Ушацкі раён Віцебшчыны — родны кут народнага паэта, які летась адшоў у Вечнасць. “Мы рыхтуем праграму песняў, якія пакажуць усё жыццё Барадулліна, — так анансаваў праект да 80-х угодкаў старэйшага сябра лідар гурта Vuraj, саліст Белдзяржфілармоніі Сяржук Доўгушаў. — Гэта якраз тыя народныя песні Вушаччыны, якія праз усё жыццё натхнілі дзядзьку Рыгора”.

У дасланым у рэдакцыю прэс-рэлізе, падрыхтаваным Юрасём Усковым, спявак апавядае пра знаёмства з паэтам. Жаданне пазнаёміцца з Рыгорам Барадулліным узмацнілася, калі Сяржук пачуў запісы народных песень у яго выкананні. У гасці да паэта спевака прывёў Сяргей Панізьнік. Потым Доўгушаў ды яго сябры з гурта Vuraj часта прыходзілі да дзядзькі Рыгора. Пазней высветлілася: Барадуллін нават прысвяціў спеваку акаверш.

“Апошні раз мы сустрэліся за тры дні да смерці Барадулліна, — згадаў спявак. — Я прыйшоў разам з Аляксандрам Ясінскім, мы праспявалі яму пару песняў. Спадар Рыгор вельмі ўзрадаваўся, мы пасядзелі гадзінку. Барадуллін

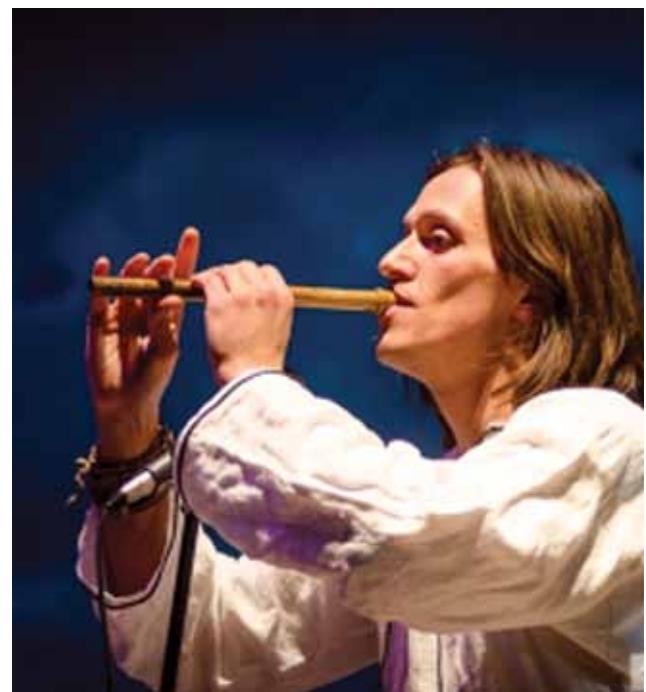
прапанаваў нам пакаштаваць самагонкі, аднак мы адмовіліся: увечары быў канцэрт, дамовіліся прыйсці яшчэ раз. Было нейкае прадчуванне, што гэта адна з апошніх нашых сустрэч, але мы не думалі, што яна стане апошняй...”

Ідэю юбілейнага канцэрта Сяржук Доўгушаў падказаў калісь Барадуллін, у адну з сустрэч падарыўшы сябру кніжку “Песні матчыны з Вушаччыны” — ён сам уклаў яе з народных песняў краю. Песні розныя: веснавыя, восеньскія, жніўныя, вясельныя, хрэсьбінныя, валачобныя, застольныя. Менавіта ў тых песнях, лічыць Сяржук Доўгушаў, увесь Барадуллін, літаральна ўсё ягонае жыццё. “Песні надзвычай глыбокія — мы працуем над прагра-

май, ходзім як фанатыкі, — дзяліўся лідар гурта Vuraj. — З гэтым матэрыялам няпроста працаваць: калі прыдумваеш да словаў музыку, песня літаральна пачынае дыктаваць свае ўмовы. Дзе-нідзе мы ўвогуле пакідаем толькі голас і бубны”.

Канцэрт памяці Рыгора Барадулліна прайшоў 24 лютага ў Малой зале Філармоніі. У ім удзельнічалі Сяржук Доўгушаў з гуртом Vuraj і іх новы праект Harmonic Style, а таксама малады кампазітар, вядучы, артыст Белдзяржфілармоніі Вячаслаў Пяцько.

“Я не люблю разавых праектаў, аднак яшчэ на пахаванні Барадулліна я даў абяцанку: зраблю канцэрт памяці дзядзькі Рыгора ў Філармоніі, — гаворыць

Выступае саліст Белдзяржфілармоніі Сяржук Доўгушаў

Сяржук Доўгушаў. — Пасля да мяне далучыліся іншыя музыкі, і атрымалася праграма з 15 песняў”. Пасля канцэрта артысты запісваюць праграму ў студыі і будуць

праводзіць спеўныя сходы па водле песняў праекта. Ёсць у іх і жаданне “правесці праграму па ўсёй краіне”, каб такім чынам яшчэ раз нагадаць усім пра Рыгора Барадулліна.